

UNIwersytet KAZIMIERZA WIELKIEGO
Kolegium III
Wydział Nauk Geograficznych

Program praktyki zawodowej Studentów
dla kierunku „Odnawialne Źródła Energii” (OZE)
studia stacjonarne pierwszego stopnia
o profilu praktycznym

I. Informacje ogólne

§ 1

1. Praktyki zawodowe są obowiązkowymi zajęciami dla wszystkich Studentów kierunku „Odnawialne źródła energii” (OZE) realizowanym na Wydziale Nauk Geograficznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.
2. Praktyki są realizowane w formie ciągłej i odbywają się zgodnie z programem praktyk w danym semestrze oraz w formie praktyk realizowanych w ramach modułu zajęć.
3. Zaliczenie praktyki jest niezbędne do ukończenia procesu kształcenia na kierunku „Odnawialne źródła energii” (OZE).
4. Ogólne założenia praktyki określa Regulamin Praktyk Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego - Zarządzenie Nr 81/2024/2025 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 22 września 2025 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Praktyk Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego (https://studiumpraktyk.ukw.edu.pl/jednostka/studium_praktyk/regulamin_praktyk_/48812)

§ 2

1. Realizowanie praktyki zawodowej podlega kontroli przez opiekuna kierunkowego praktyk zawodowych wyznaczonego na Wydziale Nauk Geograficznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy dla danego kierunku i rocznika studiów, który uprawniony jest do kontroli warunków, sposobu i stopnia realizacji praktyki Studenta w miejscu ich odbywania.
2. Opiekunem praktyk zawodowych dla kierunku „Odnawialne źródła energii” (OZE) wyznaczonym na Wydziale Nauk Geograficznych UKW (od roku akademickiego 2025/2026) jest dr Monika Kozłowska-Adamczak (e-mail: monika.kozlowska@ukw.edu.pl) odpowiedzialna (z ramienia WNG UKW) za kontrolę poprawnego przebiegu praktyki i przyjęcie pełnej dokumentacji Studenta celem jego rozliczenia.
2. Student, w miejscu odbywania praktyki zawodowej (tj. w konkretnej instytucji/ organizacji/ urzędzie/ podmiocie gospodarczym/ firmie itp.) posiada bezpośredniego opiekuna, który wyznacza mu konkretne zadania do realizowania, umożliwiające spełnienie założonych celów praktyki zawodowej.
3. Podstawą odbywania praktyki zawodowej jest zawarcie umowy o praktykę pomiędzy Studium Praktyk Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, a podmiotem, w której praktyka będzie organizowana.

§ 3

1. W celu udokumentowania przebiegu praktyki, Student wpisuje w Dzienniku Praktyki Zawodowej (zał. 1) czynności wykonywane każdego dnia, które muszą być opatrzone podpisem opiekuna praktyk z danego miejsca jej odbywania i pieczętą tego podmiotu. Ponadto przygotowuje portfolio w postaci teczki, dokumentującej zdobyte doświadczenie na praktyce (zał. 2), a także sporządza sprawozdanie z realizacji praktyk zawodowych (zał. 3).

§ 4

1. W sytuacji choroby, Student zobowiązany jest usprawiedliwić swoją nieobecność w podmiocie, w którym odbywa praktykę i jednocześnie u opiekuna kierunkowego praktyki z ramienia Wydziału Nauk Geograficznych UKW oraz ustalić termin odrobienia godzin w najbliższym możliwym terminie.

2. W miejscu odbywania praktyki Student zobligowany jest do podporządkowania się obowiązującym regulaminom pracy, zasadom BHP, jak również kulturze i zwyczajom pracowniczym.
3. Student przestrzegać musi przyjętych klauzul ochrony danych i poufności dokumentów, traktować z szacunkiem pracowników i mienie firmy oraz odpowiedzialnie traktować powierzone mu obowiązki.
4. Jeżeli podmiot przyjmujący Studenta na praktykę zawodową uzna za konieczne posiadanie ubezpieczenia lub aktualnych badań, Student zobowiązany jest do przedłożenia stosownych dokumentów. Odbywa się to na własny koszt i odpowiedzialność praktykanta.
5. W przypadku zaistnienia konfliktu między Studentem a instytucją przyjmującą, obie strony zobowiązane są poinformować o zaistniałej sytuacji opiekuna kierunkowego z ramienia Wydziału Nauk Geograficznych UKW.

II. Termin i czas trwania praktyki

§ 5

1. Praktyka zawodowa na kierunku „Odnawialne źródła energii” (OZE) dla studentów studiów pierwszego stopnia realizowana jest w łącznym wymiarze 960 godzin (gdzie za 1 godzinę praktyki przyjmuje się 45 minut, tj. 1 godzinę dydaktyczną wg planu studiów), co stanowi równowartość 720 godz. zegarowych.
2. Praktyka zawodowa podzielona jest na 4 części i odbywa się kolejno w występujących po sobie semestrach: II sem. (na I roku), III sem. i IV sem. (na II roku), V sem. (na III roku).
3. Studenci mają możliwość realizowania praktyki zawodowej w trakcie wyznaczonego semestru w godzinach i dniach wolnych od zajęć dydaktycznych lub w pozostałych terminach niekolidujących z zajęciami dydaktycznymi wynikającymi z planu studiów danego semestru. I tak:
  - a) praktyka zawodowa dla Studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2025/2026 **I roku kierunku „Odnawialne źródła energii” (OZE)** studiów stacjonarnych pierwszego stopnia odbywa się w czasie **II semestru w wymiarze 270 godzin dydaktycznych** (co stanowi 203 godziny zegarowe/semestr). Praktyka zawodowa zaliczana jest w II semestrze;
  - b) praktyka zawodowa dla studentów **II roku kierunku „Odnawialne źródła energii” (OZE)** studiów stacjonarnych pierwszego stopnia odbywa się w czasie **III semestru w liczbie 270 godzin dydaktycznych** (co stanowi 203 godziny zegarowe) i **IV semestru w wymiarze 270 godzin dydaktycznych** (co stanowi 203 godziny zegarowe). Praktyka zaliczana jest odpowiednio w III i IV semestrze;
  - c) praktyka zawodowa dla studentów **III roku kierunku „Odnawialne źródła energii” (OZE)** studiów stacjonarnych odbywa się w czasie **V semestru w liczbie 150 godzin dydaktycznych** (co stanowi 113 godzin zegarowych). Praktyka zaliczana jest w V semestrze.
4. Dzienną liczbę godzin ustala przydzielony Studentowi opiekun z ramienia podmiotu praktyki, z zastrzeżeniem że maksymalny czas trwania praktyki nie może przekraczać dziennie 8 godzin zegarowych, zgodnie z założeniem 8 godz. zegarowych lub mniej/ na 1 dzień praktyki zawodowej.

III. Miejsce odbywania praktyki

§ 6

1. Realizacja praktyki zawodowej odbywa się na terenie kraju, jak również za granicą.
2. Miejsca praktyk Studenci poszukują samodzielnie lub mogą skorzystać z oferty praktyk proponowanej przez kierunkowego opiekuna praktyki. Po wyborze miejsca praktyki student przekazuje stosowną informację opiekunowi z ramienia Wydziału Nauk Geograficznych UKW (zał. 5).
3. W przypadku praktyki zagranicznej Student składa pisemne podanie do kierunkowego opiekuna praktyki, który po wyrażeniu zgody ustala warunki realizacji i zaliczenia praktyki.
4. Student powinien odbywać praktykę w jednostkach umożliwiających zdobycie różnego rodzaju umiejętności pozwalających na pracę w branży energetycznej, jak i podmiotów współpracujących w sposób pośredni i bezpośredni z branżą (np. jednostki samorządu terytorialnego, państwowe instytucje środowiskowe, centra informacji o OZE, fundacje wspierające rozwój sektora energetyki itp.).
5. Na pierwszym etapie praktyki zawodowej, tj. w ciągu trwania dwóch semestrów (tj. sem. II i sem. III) Student obowiązkowo musi odbyć praktykę w co najmniej dwóch różnych rodzajach podmiotów:
  - ✓ w jednostkach samorządu terytorialnego (m.in. urzędy gmin i miast, powiatów i województw),
  - ✓ w regionalnych biurach planowania przestrzennego oraz publicznych instytucjach zajmujących się środowiskiem (np. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; Regionalna

Dyrekcja Ochrony Środowiska; Inspekcja Ochrony Środowiska itd.) na stanowiskach, w których Studenci mogą realizować zadania związane np. z analizą i opracowywaniem dokumentacji, tworzeniem przepisów prawa lokalnego, prowadzeniem rozmów z interesantami, pozyskiwaniem środków finansowych, itp. obejmujących problematykę odnawialnych źródeł energii w gminie/ powiecie/ województwie,

- ✓ centrach i punktach informacyjnych funduszy europejskich, w których Studenci mogą zapoznać się z podstawami prawnymi korzystania z funduszy europejskich na cele OZE lub realizować zadania związane np. z towarzyszeniem przy prowadzeniu rozmów z interesariuszami pozyskującymi środki finansowe obejmujące problematykę odnawialnych źródeł energii w gminie/ powiecie/ województwie.

6. W pozostałych dwóch semestrach (sem. IV i V) student musi odbyć praktykę w co najmniej dwóch innych miejscach lub podmiotach (do wyboru):

- ✓ jednostki prowadzące działalność gospodarczą związane z branżą energetyczną (np. firmy energetyczne, firmy analityczne i konsultingowe),
- ✓ operatorzy systemów energetycznych, którzy zbierają dane techniczne i operacyjne dot. działania sieci (np. Polskie Sieci Elektroenergetyczne (PSE) – operator systemu przesyłowego, który monitoruje produkcję energii w czasie rzeczywistym, w tym z OZE);
- ✓ operatorzy systemów dystrybucyjnych (OSD) (np. Tauron Dystrybucja, PGE Dystrybucja), którzy zbierają dane o przyłączonych instalacjach (np. fotowoltaika prosumencka),
- ✓ centra informacji o odnawialnych źródłach energii,
- ✓ instytuty badawcze oraz organizacje branżowe (np. Instytut Energetyki Odnawialnej - IEO, Agencja Rynku Energii - ARE),
- ✓ organizacje pozarządowe, których działalność jest ściśle związana z realizacją projektów OZE,
- ✓ inne jednostki, których profil działalności jest zgodny z kierunkiem studiów (po uzgodnieniu z opiekunem).

IV. Cele i zakres przedmiotowy praktyki

§ 7

1. Podstawowym celem praktyk zawodowych jest stworzenie warunków do osiągnięcia założonych efektów uczenia się przypisanych do kierunku Odnawialne Źródła Energii (OZE), w tym zrozumienie przestrzennych, środowiskowych i społeczno-ekonomicznych aspektów OZE m.in. poprzez poznanie specyfiki pracy na różnych stanowiskach w branży energetycznej i podmiotach współpracujących w sposób pośredni lub bezpośredni z branżą wykorzystujących wiedzę geograficzną do kształtowania środowiska geograficznego.
2. Celem praktyki zawodowej na kierunku „Odnawialne źródła energii” (OZE) realizowanym na Wydziale Nauk Geograficznych UKW jest więc zdobycie umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy geograficznej do m.in. analizowania, planowania i oceny kierunków rozwoju odnawialnych źródeł energii w przestrzeni geograficznej (a nie ich projektowanie od strony technicznej) poprzez m.in.:
  - a. analizę przestrzenno-środowiskową, np.:
    - ✓ poznanie, gdzie i dlaczego lokalizuje się instalacje OZE (np. farmy wiatrowe, fotowoltaiczne),
    - ✓ ocenę wpływu OZE na środowisko (np. na krajobraz, ekosystemy, klimat lokalny, itd.),
    - ✓ analizę uwarunkowań przyrodniczych do lokalizacji instalacji OZE (np. analiza ukształtowania terenu, interpretacja danych klimatyczno-pogodowych dot. nasłonecznienia, warunków wiatrowych itd.),
    - ✓ pracę z mapami, danymi przestrzennymi i programami GIS,
  - b. planowanie i gospodarkę przestrzenną, np.:
    - ✓ obserwację tworzenia procedur administracyjnych na różnych szczeblach planowania przestrzennego w Polsce (np. decyzje środowiskowe, plan ogólny gminy itd.),
    - ✓ zrozumienie i umiejętność czytania podstawowych dokumentów i opracowań planistycznych i środowiskowych (np. planów zagospodarowania przestrzennego, audytów krajobrazowych i raportów środowiskowych, itp.),
    - ✓ udział w procesach planowania lokalizacji inwestycji OZE, w udział w inwentaryzacji terenowej,

- ✓ analizę konfliktów przestrzennych związanych z instalacjami OZE (np. wiatraki vs. zabudowa mieszkaniowa, tereny rolnicze vs. farmy fotowoltaiczne, itd.),
- c. badanie aspektów społecznych i ekonomicznych dotyczących budowy instalacji OZE, np.:
  - ✓ badanie opinii społecznych dotyczących OZE,
  - ✓ analiza wpływu inwestycji na rozwój lokalny gminy i jakość życia mieszkańców,
  - ✓ poznanie mechanizmów wsparcia i polityki energetycznej.
- 3. Do pozostałych celów realizowanej przez Studneta praktyki zawodowej zaliczyć można:
  - ✓ wykształcenie umiejętności zastosowania wiedzy teoretycznej, zdobytej w czasie studiów w powiązaniu z praktyką zdobytą w jednostkach samorządu terytorialnego, instytucjach środowiskowych, organizacjach pozarządowych, jednostkach prowadzących działalność gospodarczą związanych z branżą energetyczną itp. (tj. w ramach integracji wiedzy teoretycznej z praktyką),
  - ✓ poszerzenia praktycznych kompetencji Studentów, w tym rozwijania umiejętności miękkich, takich jak komunikacja społeczna, praca zespołowa w środowisku pracowniczym i nabycie określonych umiejętności praktycznych poprzez obserwację, sporządzanie odpowiedniej dokumentacji, prowadzenie rozmów (np. obsługa interesantów), pracy z programami komputerowymi, realizację powierzonych zadań na konkretnym stanowisku pracy, itp.,
  - ✓ nawiązanie kontaktów zawodowych, umożliwiających wykorzystanie ich w momencie poszukiwania pracy, w tym poznanie własnych możliwości na rynku pracy,
  - ✓ identyfikacja z zawodem,
  - ✓ zdobycie materiałów i inspiracji do projektów dydaktycznych oraz przyszłych prac dyplomowych.

§ 8

1. Charakter wykonywanych czynności w wybranych placówkach musi być zgodny z programem realizowanej praktyki, założonymi dla praktyki celami i efektami uczenia się:

W_01 – student posiada pogłębioną wiedzę z zakresu problematyki dot. zasobów i możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii, dzięki czemu definiuje pojęcia i terminy pojawiające się w literaturze przedmiotu i źródłach branżowych dot. zrównoważonego rozwoju sektora energetycznego w Polsce i na świecie [K_W01, K_W02].

W_02 - student posiada pogłębioną poprzez praktykę wiedzę w zakresie najnowszych technologii wykorzystywanych w energetyce odnawialnej [K_W06]

W_03 – student zachowuje się na zajęciach z uwzględnieniem podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii, zwłaszcza podczas stosowania metod terenowych [K_W07].

U_01 – student wykorzystuje dostępną literaturę przedmiotu oraz wykazuje umiejętność stosowania różnorodnych strategii wyszukiwania i przeglądania informacji/dokumentów/aktów prawnych (w tym także źródeł w Internecie) celem poszerzania swojej wiedzy dot. zagadnień związanych planowaniem, projektowaniem i realizacją przedsięwzięć związanych z sektorem energetyki odnawialnej; jednocześnie student umie wykorzystywać posiadaną wiedzę dzięki czemu formułuje i rozwiązuje problemy oraz wykonuje zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z energetyką odnawialną [K_U05, K_U02].

K_01 – student rozumie konieczność ciągłego poszerzania swojej wiedzy oraz podnoszenia swoich kompetencji i kwalifikacji zawodowych niezbędnych w planowaniu i realizowaniu przedsięwzięć z zakresu odnawialnych źródeł energii; jednocześnie student postępuje etycznie i odpowiedzialnie podejmując działania zawodowe w sektorze energetycznym zgodne z zasadami gospodarowania przestrzenią i w przestrzeni geograficznej [K_K01, K_K02].

K_02 – student wykazuje kreatywność i przedsiębiorczość w działaniu pełniąc różne stanowiska związane z rynkiem sektora energetyki odnawialnej, jednocześnie dostrzega znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz rozumie rolę ekspertów w realizacji określonego zadania [K_K03, K_K04].

2. Szczegółowe cele praktyki zawodowej na kierunku „Odnawialne źródła energii” (OZE) realizowanym na Wydziale Nauk Geograficznych UKW obejmować mogą przykładowo:

a) w przypadku praktyki w jednostkach administracji publicznej szczebla rządowego i samorządowego lub instytucjach środowiskowych:

- ✓ zapoznanie z dokumentami i pracą biurową danego wydziału/jednostki organizacyjnej,
- ✓ zapoznanie ze strategiami, planami i programami, raportami, procedurami administracyjnymi dotyczącymi rozwoju OZE na danym obszarze;
- ✓ zapoznanie z procedurami prowadzenia diagnozy rozwoju OZE na danym terenie oraz konsultacji społecznych w zakresie inwestycji OZE,
- ✓ uczestniczenie w pracach zespołów przy wykonywaniu opracowań/ raportów/ dokumentów/ procedur administracyjnych itp. dot. analizowania i projektowania rozwoju OZE na danym obszarze,
- ✓ pomoc w analizie i opracowywaniu wyników badań dot. OZE i ich kartograficznej prezentacji za pomocą programów GIS,
- ✓ udział w planowaniu finansowym i rozliczaniu inwestycji OZE na różnych szczeblach administracyjnych,
- ✓ prowadzenie ewidencji podmiotów i instalacji OZE działających na danym terenie,
- ✓ pomoc w przygotowywaniu materiałów promocyjnych i folderów informacyjnych o danym obszarze, w tym projektowanych i istniejących instalacjach OZE w gminie, regionie itp.,
- ✓ przygotowywanie i zamieszczanie informacji na portalu internetowym urzędu informacji dotyczących podejmowanych inicjatyw OZE na danym terenie,

b) w przypadku praktyki w jednostkach prowadzących działalność gospodarczą związaną z OZE, w tym np. operatorów systemów energetycznych czy przesyłowych:

- ✓ zapoznanie się z organizacją przedsiębiorstwa, strukturą zatrudnienia, rodzajami prowadzonej działalności,
- ✓ poznanie systemu zarządzania z uwzględnieniem wykorzystywania technologii informacyjnej, w tym branżowych programów komputerowych,
- ✓ nabycie określonych umiejętności praktycznych poprzez obserwację, czynne uczestnictwo w wizjach terenowych, pomoc w sporządzaniu odpowiedniej dokumentacji OZE, prowadzenie rozmów (obsługa interesantów), realizację innych powierzonych zadań,
- ✓ czynne uczestniczenie w pracach zespołów projektowych i wdrożeniowych przedsiębiorstwa, pomoc w zbieraniu oraz przetwarzaniu i analizie zebranych danych,
- ✓ obserwacja przepływu dokumentów i informacji w przedsiębiorstwie pod kątem jego funkcjonowania w systemie gospodarki rynkowej w sektorze energetycznym,
- ✓ uczestniczenie w pracach zespołów przy wykonywaniu opracowań/ raportów/ dokumentów/ procedur administracyjnych itp. dot. analizowania i projektowania rozwoju OZE na danym obszarze,
- ✓ pomoc w przygotowywaniu materiałów promocyjnych i folderów informacyjnych przedsiębiorstwa o dostępnej ofercie OZE, itp.,

c) w przypadku praktyki w instytutach badawczych, naukowo-badawczych czy organizacjach branżowych (np. Instytut Energetyki Odnawialnej - IEO, Agencja Rynku Energii - ARE, itp.):

- ✓ zaznajomienie ze strukturą jednostki,
- ✓ przybliżenie problematyki naukowej i badawczej,
- ✓ zapoznanie ze sposobami zbierania danych i ich prezentacji oraz zakresem ich udostępnienia i możliwościami pozyskania do własnej pracy dyplomowej,
- ✓ poznanie wykorzystywanych metod i technik badawczych do analizy danych ilościowych i ich prezentacji z wykorzystaniem specjalistycznych programów komputerowych,
- ✓ uczestniczenie w pracach zespołów naukowych, pomoc przy wykonywaniu opracowań i raportów, opracowywaniu wyników badań itp.,

d) w przypadku praktyki w centrach oraz punktach informacji o odnawialnych źródłach energii:

- ✓ zapoznanie z organizacją pracy i zakresem działań centrum czy punktu informacji OZE,
- ✓ udzielanie interesantom informacji o planach realizacji instalacji OZE w regionie,
- ✓ przygotowanie i realizowanie przedsięwzięć o charakterze promocyjnym problematykę OZE w regionie,
- ✓ sprawdzanie i aktualizowanie danych dotyczących bazy OZE na danym obszarze,

- ✓ praca w terenie polegająca na aktualizacji informacji, inwentaryzacji obiektów OZE, prowadzeniu badań ankietowych, itp.,
  - ✓ przetwarzanie informacji zebranych z terenu,
  - ✓ pomoc w przygotowywaniu materiałów promocyjnych i folderów informacyjnych o danym obszarze i projektowanych czy istniejących instalacjach OZE w gminie, regionie itp.,
  - ✓ przygotowywanie i zamieszczanie informacji na portalu internetowym centrum lub punktu informacji dotyczących podejmowanych inicjatyw OZE na danym terenie,
- e) w przypadku praktyki w organizacjach pozarządowych, których działalność jest ściśle związana z problematyką OZE (po uzgodnieniu z opiekunem wydziałowym praktyki):
- ✓ zapoznanie się z przepisami określającymi tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych w Polsce, ze strukturą organizacyjną, planem działania organizacji pozarządowej, statutem oraz głównymi celami przyświecającymi organizacji;
  - ✓ uczestniczenie w przygotowaniu dokumentów oraz materiałów promocyjnych dla danego obszaru, gdzie ma pojawić się OZE,
  - ✓ udział w planowaniu finansowym i rozliczaniu działań związanych z OZE,
  - ✓ współtworzenie wniosków o wsparcie realizacji przedsięwzięcia lub działalności organizacji pozarządowej ze środków publicznych i europejskich,
  - ✓ prowadzenie korespondencji z innymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi i samorządowymi w kraju i zagranicą, prasą itp.,
  - ✓ przygotowywanie i zamieszczanie informacji na portalu internetowym organizacji pozarządowej dotyczących podejmowanych inicjatyw OZE na danym terenie.

V. Rozliczenie praktyki zawodowej

§ 9

1. Weryfikacja założonych efektów kształcenia i zaliczenie praktyki zawodowej Studenta przeprowadzana jest na podstawie:
  - a. przygotowanego Dziennika Praktyki Zawodowej wraz z podpisem opiekuna z miejsca praktyki (zał. 1),
  - b. przygotowanego portfolio dokumentującego nabycie umiejętności zawodowych Studenta (zał. 2),
  - c. sprawozdania z odbycia praktyki, wykonanego przez Studenta, który ocenia miejsce praktyki (zał. 3) uzupełnionego rozmową Studenta z kierunkowym opiekunem praktyk na temat czynności wykonywanych na praktyce,
  - d. pozytywnej opinii wystawionej Studentowi przez opiekuna w miejscu odbywania praktyki zawodowej (opinia musi zostać opatrzona podpisem opiekuna praktyk i pieczętką podmiotu - zał. 4),
  - e. w przypadku przeprowadzonej w miejscu odbycia praktyki hospitacji - pozytywny jej wynik.
2. Opiekun kierunkowy praktyk zawodowych wyznaczony na Wydziale Nauk Geograficznych UKW po zapoznaniu się z opinią wystawioną Studentowi w miejscu odbywania praktyki (zał. 4), dokonuje sprawdzenia Dziennika Praktyki Zawodowej Studenta (zał. 1) oraz portfolio (zał. 2), na podstawie czego wystawia ocenę końcową.
3. W skład końcowej oceny z praktyk pod uwagę brany jest stopień osiągnięcia przez Studenta założonych efektów kształcenia oraz średnia ocen, tj.:
  - a. oceny wystawionej przez opiekuna w miejscu praktyki na podstawie opinii z praktyki (zał. 4),
  - b. w przypadku hospitacji - oceny z jej przeprowadzenia,
  - c. oceny opiekuna praktyk z ramienia Wydziału Nauk Geograficznych UKW wystawionej na podstawie poziomu merytorycznego i jakości przygotowania przez Studenta wymaganej dokumentacji praktyki zawodowej, tj. Dziennika Praktyki Zawodowej (zał. 1) i portfolio (zał. 2).

Ocena końcowa jest więc średnią z oceny wystawionej Studentowi przez opiekuna w miejscu odbywania praktyki oraz oceny opiekuna kierunkowego z ramienia Wydziału Nauk Geograficznych UKW wystawionej na podstawie przedstawionej dokumentacji.

4. Opiekun praktyki z ramienia WNG UKW zachowuje kopię opinii studenta z miejsca odbywania praktyki, którą przekazuje następnie do Studium Praktyk Zawodowych UKW, gdzie Kierownik Studium dokonuje ostatecznego zaliczenia praktyk zawodowych.
5. Dzienniki praktyk zawodowych i portfolio przechowywane są przez kierunkowego opiekuna praktyk wyznaczonego na Wydziale Nauk Geograficznych UKW przez okres 1,5 roku.

§ 10

1. Zgodnie z Regulaminem Praktyk Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Studenci mogą ubiegać się o zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie pracy, jeśli udokumentują doświadczenie zawodowe, które odpowiada programowi praktyki i było realizowane w okresie nie krótszym niż czas trwania praktyki w danym semestrze;
2. Kierunkowy opiekun praktyk z ramienia WNG UKW określa swoje stanowisko w sprawie zaliczenia praktyki na podstawie wykonywanej pracy potwierdzając podpisem wypełniony przez studenta wniosek o zaliczenie studenckiej praktyki na podstawie wykonywanej pracy/wolontariatu (po akceptacji opiekuna praktyk dokument przekazywany jest do Studium Praktyk UKW).
3. Dokumenty potwierdzające zaliczenie praktyki na wyżej wymienionych zasadach Studenci przekazują opiekunowi praktyk – pracownikowi WNG UKW, są to:
  - a) kopia umowy o pracę lub stażu zawodowego itp.,
  - b) zaświadczenie o wykonywanych obowiązkach poświadczonych pieczętą i podpisem osoby upoważnionej,
  - c) portfolio Studenta dokumentujące doświadczenie zawodowe (zał. 2).

VI. Finansowanie praktyk

§ 11

1. Praktyka zawodowa dla Studentów w miejscu odbywania praktyki jest nieodpłatna.
2. Studentowi z tytułu odbywanych praktyk nie przysługuje ze strony Uczelni żadne wynagrodzenie, ani zwrot poniesionych kosztów związanych z ich odbywaniem.

VII. Postanowienia końcowe

§ 12

1. Pozostałe aspekty organizacyjne praktyk zawodowych określa Regulamin Praktyk Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego (Zarządzenie Nr 81/2024/2025 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 22 września 2025 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Praktyk Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego).
2. W sprawach nieuregulowanych niniejszym Regulaminem zastosowanie mają odpowiednie przepisy Regulaminu Studiów Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.
3. We wszystkich kwestiach spornych wynikających ze stosowania niniejszego Regulaminu decyzję podejmuje Rektor Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.
4. Wszelkie zmiany do niniejszego Regulaminu sporządzane będą w formie pisemnej, pod rygorem nieważności.

UNIwersytet KAZIMIERZA WIELKIEGO
ul. Jana Karola Chodkiewicza 30, 85-064 Bydgoszcz
Kolegium III
Wydział Nauk Geograficznych UKW

DZIENNIK PRAKTYKI ZAWODOWEJ

Studenta kierunku „Odnawialne źródła energii” (OZE)

studia pierwszego stopnia

profil praktyczny

rok akademicki 2025/2026

.....
Pieczęć Instytucji

.....
termin praktyki

.....
imię i nazwisko Studenta; nr albumu

.....
rok studiów, semestr

.....
Nazwa Instytucji (opcjonalnie pieczęć instytucji)

Lp.	Data	Dzienna liczba godzin zegarowych	Dzienna liczba godzin dydaktycznych	Wyszczególnienie wykonywanych zajęć
1.				
Lp.	Data	Dzienna liczba godzin zegarowych	Dzienna liczba godzin dydaktycznych	Wyszczególnienie wykonywanych zajęć
2.				
Łączna liczba godzin dydaktycznych:				

Potwierdzenie zrealizowanych godzin przez opiekuna praktyki:

.....
Podpis i pieczęć opiekuna praktyk

Portfolio z praktyk zawodowych Studenta kierunku „Odnawialne źródła energii” (OZE)

ELEMENTY PORTFOLIO STUDENTA:

1. **Strona tytułowa** – imię i nazwisko Studenta, nr albumu, rok studiów, rok akademicki, nazwa placówki i termin odbywania praktyki (patrz analogicznie, jak strona tytułowa z załącznika nr 1).
2. **Miejsce odbywania praktyki** - należy stworzyć opis miejsca praktyki, podając:
  - 2.1 adres (wskazane zdjęcie obiektu, miejsca odbywania praktyki),
  - 2.2 cele działalności oraz produkty i/lub usługi oferowane przez dany podmiot praktyki (tj. instytucję/ organizację/ urząd/ podmiot gospodarczy itp.),
  - 2.3 stosowane przez podmiot kanały komunikacji z otoczeniem zewnętrznym lub/i promocji.
3. **Obowiązki realizowane podczas praktyki:**
  - 3.1 Proszę szczegółowo opisać przydzielone na każdym stanowisku obowiązki.
  - 3.2 Proszę wypisać dokumenty oraz programy komputerowe, z którymi miało się styczność podczas realizowania praktyki zawodowej.
4. **Analiza zdobytego doświadczenia, umiejętności, wiedzy i kompetencji** – proszę opisać
  - 4.1 Jaką wiedzę zdobyto/poszerzono na praktyce zawodowej?
  - 4.2 Jakie umiejętności zdobyto/poszerzono na praktyce (wraz z dokumentacją zdjęciową – jeśli wykonywanie zdjęć w miejscu praktyki było możliwe)?
  - 4.3 Jakie kompetencje społeczne (m.in. w zakresie kontaktów ze współpracownikami i klientami, komunikatywności, umiejętności pracy w grupie, rzetelności, odpowiedzialności) zdobyto/poszerzono na praktyce zawodowej?
  - 4.4 Silne i słabe strony związane z pracą w miejscu praktyki (z uwzględnieniem wszystkich poznanych stanowisk).
  - 4.5 Wartość doświadczenia płynącego z praktyki zawodowej dla Studenta i przyszłej działalności zawodowej - refleksje Studenta po odbytej praktyce.
5. **Załączniki:**
  - 5.1 dokumentacja zdjęciowa z praktyk (jeśli wykonywanie zdjęć w miejscu praktyki było możliwe)
  - 5.2 materiały reklamowe, broszury, foldery, ulotki, katalogi (wybrane)
  - 5.3 wzory dokumentów, itp.

Portfolio powinno spełnić następujące wymagania formalne:

- 1) Należy wypełnić wszystkie punkty portfolio (patrz załącznik nr 1).
- 2) Portfolio ma mieć formę dużego skoroszytu formatu A4 ze stroną tytułową, preferowany druk dwustronny.
- 3) Każdy wpinany dokument w całości powinien zostać umieszczony w koszulce.

**SPRAWOZDANIE STUDENTA Z REALIZACJI PRAKTYKI ZAWODOWEJ
na kierunku „Odnawialne źródła energii” (OZE)**

rok akademicki 2025/2026

1. Imię i nazwisko .....
2. Numer albumu.....
3. Rok studiów:..... Semestr: .....
4. Adres i nazwa podmiotu (instytucji/urzędu/podmiotu gospodarczego itd.), w której Student odbywał praktykę zawodową: .....
.....
.....
5. Imię i nazwisko opiekuna praktyk w miejscu praktyki .....
6. Stanowiska, wykonywane czynności podczas praktyki .....
- .....
- .....
- .....
7. Ocena wystawiona przez Studenta dot. poziomu i jakości odbytej praktyki w danym podmiocie (tj. instytucji/ organizacji/ urzędzie/ podmiocie gospodarczym itd.) wg poniższych kryteriów, gdzie oceny oznaczają: A – bardzo dobry (zdecydowanie tak), B – dobry (raczej tak), C – trudno powiedzieć, D – słaby (raczej nie), E – niezadowolający (zdecydowanie nie)

	A	B	C	D	E
a. poszerzenie wiedzy zdobytej na studiach	☐	☐	☐	☐	☐
b. nabycie nowych umiejętności	☐	☐	☐	☐	☐
c. podniesienie kwalifikacji w zakresie komunikacji interpersonalnych	☐	☐	☐	☐	☐
d. zaangażowanie opiekuna w miejscu praktyki	☐	☐	☐	☐	☐
e. atmosfera w miejscu praktyki	☐	☐	☐	☐	☐
f. poziom poczucia bezpieczeństwa w miejscu praktyki (tj. dbanie o zasady BHP i ergonomii)	☐	☐	☐	☐	☐
g. polecenie placówki innym Studentom	☐	☐	☐	☐	☐

8. Inne uwagi i spostrzeżenia Studenta nt. zrealizowanej praktyki w danym podmiocie (tj. instytucji/ organizacji/ urzędzie/ podmiocie gospodarczym itp.)
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Bydgoszcz, ...

.....
podpis studenta odbywającego praktyk

.....
pieczęć Instytucji

**OPINIA OPIEKUNA DANEGO PODMIOTU
Z REALIZACJI PRAKTYKI ZAWODOWEJ STUDENTA
Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
Kolegium III
Wydział Nauk Geograficznych UKW
rok akademicki 2025/2026**

1. Imię i nazwisko studenta, rok studiów: .....
2. Miejsce odbywania praktyki (nazwa instytucji/urzędu/podmiotu gospodarczego i adres):
.....
.....
3. Termin odbywania praktyki: od ..... do .....
4. Liczba zrealizowanych godzin zegarowych praktyki - .....
5. Imię i nazwisko opiekuna praktyki (pełniona, funkcja, stopień) .....
6. Ocena poziomu i jakości pracy Studenta w czasie trwania praktyki wg poniższych kryteriów, gdzie oceny oznaczają: A – bardzo dobry, B – dobry, C – średni, D – słaby, E – niezadowalający

	A	B	C	D	E
a. umiejętność pracy na wyznaczonych stanowiskach	☐	☐	☐	☐	☐
b. zainteresowanie tematyką praktyk	☐	☐	☐	☐	☐
c. kreatywność, inicjatywa własna	☐	☐	☐	☐	☐
d. poszerzenie wiedzy na praktyce	☐	☐	☐	☐	☐
e. rzetelność, odpowiedzialność	☐	☐	☐	☐	☐
f. komunikatywność, umiejętność pracy w grupie	☐	☐	☐	☐	☐
g. przestrzeganie etyki zawodowej	☐	☐	☐	☐	☐
h. przestrzeganie zasad BHP i ergonomii w miejscu praktyki	☐	☐	☐	☐	☐
7. **Ogólna ocena pracy Studenta odbywającego praktykę w skali od 2,0 (ocena niedostateczny) do 5,0 (ocena bardzo dobry) .....**

8. Uwagi na temat Studenta odbywającego praktykę:
.....
.....
.....

9. Ewentualne uwagi / sugestie dotyczące organizacji i/lub przebiegu samej praktyki:
.....
.....
.....

.....
data.....
podpis osoby wystawiającej opinię – opiekuna praktyki

OPINIA

Tabela potwierdzająca osiągnięcie efektów uczenia się zdaniem opiekuna praktyki:

Efekty uczenia się dla praktyki zawodowej	Potwierdzenie zaliczenia efektu uczenia się na praktyce zawodowej (proszę zaznaczyć)		
	Tak	Tak, ale tylko częściowa realizacja	Nie
Wiedza			
W_01 – student posiada pogłębioną wiedzę z zakresu problematyki dot. zasobów i możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii, dzięki czemu definiuje pojęcia i terminy pojawiające się w literaturze przedmiotu i źródłach branżowych dot. zrównoważonego rozwoju sektora energetycznego w Polsce i na świecie [K_W01, K_W02].			
W_02 - student posiada pogłębioną poprzez praktykę wiedzę w zakresie najnowszych technologii wykorzystywanych w energetyce odnawialnej [K_W06]			
W_03 – student zachowuje się na zajęciach z uwzględnieniem podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii, zwłaszcza podczas stosowania metod terenowych [K_W07].			
Umiejętności			
U_01 – student wykorzystuje dostępną literaturę przedmiotu oraz wykazuje umiejętność stosowania różnorodnych strategii wyszukiwania i przeglądania informacji/dokumentów/aktów prawnych (w tym także źródeł w Internecie) celem poszerzania swojej wiedzy dot. zagadnień związanych planowaniem, projektowaniem i realizacją przedsięwzięć związanych z sektorem energetyki odnawialnej; jednocześnie student umie wykorzystywać posiadaną wiedzę dzięki czemu formułuje i rozwiązuje problemy oraz wykonuje zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z energetyką odnawialną [K_U05, K_U02].			
Kompetencje społeczne			
K_01 – student rozumie konieczność ciągłego poszerzania swojej wiedzy oraz podnoszenia swoich kompetencji i kwalifikacji zawodowych niezbędnych w planowaniu i realizowaniu przedsięwzięć z zakresu odnawialnych źródeł energii; jednocześnie student postępuje etycznie i odpowiedzialnie podejmując działania zawodowe w sektorze energetycznym zgodne z zasadami gospodarowania przestrzenią i w przestrzeni geograficznej [K_K01, K_K02].			
K_02 – student wykazuje kreatywność i przedsiębiorczość w działaniu pełniąc różne stanowiska związane z rynkiem sektora energetyki odnawialnej, jednocześnie dostrzega znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz rozumie rolę ekspertów w realizacji określonego zadania [K_K03, K_K04].			

.....
data

.....
podpis osoby wystawiającej opinię – opiekuna praktyki

Informacje o podmiocie (instytucji/ urzędzie/ podmiocie gospodarczym itp.), w którym realizowana będzie praktyka zawodowa Studenta kierunku „Odnawialne źródła energii” OZE na Wydziale Nauk Geograficznych Uniwersyteu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Dane studenta:

Imię i nazwisko.....

Numer albumu.....

Rok studiów: ....., Semestr: .....

Dane podmiotu:

Nazwa.....

Adres.....

NIP, REGON.....

Miejsce (proszę podać w przypadku innego, aniżeli siedziba główna) i termin odbycia praktyki zawodowej:

.....
.....

Imię i nazwisko opiekuna praktyki zawodowej w podmiocie (telefon, e-mail)

.....
.....**Weryfikacja podmiotu ze strony wydziałowego opiekuna praktyki zawodowej:**

Podmiot jest zgodny z kierunkiem studiów	
Odbycie praktyki umożliwia potencjalną realizację efektów uczenia się	
Podmiot wyposaży studenta w nowe i potrzebne kompetencje na rynku pracy	
Specyfika działalności jednostki opowiada treściom programowym studiowanego kierunku	
Jednostka prowadzi zarejestrowaną działalność	